ALA 75. kongresa kopsavilkums

ALA75 KONGRESS

VAŠINGTONĀ DC | 2026. GADA 18.-20. SEPTEMBRĪ

AMERIKAS LATVIEŠU APVIENĪBA

Šajā prezentācijā:

- Īss pārskats par katru kongresa daļu
- Kongresa statistika
- Fotogrāfijas

Kongresa statistika

AMERIKAS LATVIEŠU APVIENĪBA

67 delegāti:

40 organizāciju delegāti
14 atsevišķo biedru delegāti
13 ALA valdes locekļi, Revīzijas komisija, Kultūras fonda vadītāja

No kurienes ieradās kongresa delegāti?

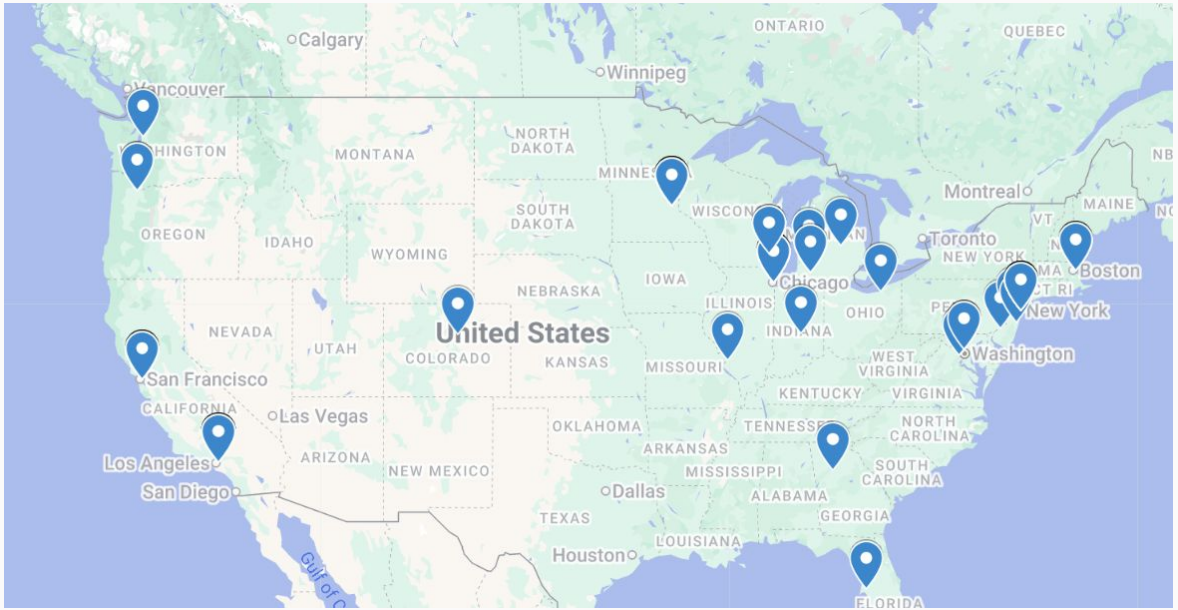

Atklāšana

AMERIKAS LATVIEŠU APVIENĪBA

Prāv. Anita Vārsberga - Pāža
Latviešu evaņģēliski luteriskā draudze Vašingtonā, DC

Aivars Osvalds
Kongresa rīcības komitejas priekšsēdis

Mārtiņš Andersons
ALA priekšsēdis

Kongresa delegātus sveica Latvijas Republikas prezidents Edgars Rinkēvičs

- Prezidents uzsvēra ārzemju latviešu lomu Latvijas aizsardzībā un atzinīgi novērtēja lielo darbu, ko ALA dara, lai atbalstītu Latviju.
- Prezidents Rinkēvičs pateicās Amerikas Latviešu apvienībai par tās aktīvo iesaisti, veicinot izpratni par Latvijas, Baltijas reģiona un visas transatlantiskās telpas drošības nozīmes skaidrošanā ASV. Prezidents dalījās pārdomās par to, ka ALA dibinātāji nebūtu iedomājušies, ka viņu kongresā ciemotos Latvijas Republikas prezidents. Viņaprāt, ALA dibinātāji tieši tāpēc veidoja stipru un daudzpusīgu organizāciju, lai tā būtu gatava sagaidīt atjaunoto Latvijas valsti.

"Bez tieša darba ar ASV valdību neiztikt. Par Latviju ASV ir jārunā nemitīgi un katru dienu," uzsvēra Edgars Rinkēvičs.

Prezidents atbildēja uz klātesošo jautājumiem.

- Runājot par Latvijas drošību, norādīja, ka fizisks iebrukums Latvijā nav ticams, bet lielāks risks ir dronu un kiberuzbrukumi, kā arī dezinformācijas kampaņas, ko Krievija īsteno NATO valstīs.
- Uzsvēra mūsu uzdevumu izvērtēt kandidātus un izvēlēties tos, ņemot vērā viņu nostāju drošības un aizsardzības, kā arī latviešu valodas jautājumos.
- Raksturoja Latvijas valdības maiņas ietekmi uz ekonomiku un pasvītroja stabilitātes nozīmi.
- Pievērsās nepieciešamībai informēt un izglītot ASV valdību par Latviju.

ALA priekšsēdis Mārtiņš Andersons atskatījās uz aizvadīto darbības gadu un ALA daudzpusīgo veikumu izglītībā, kultūrā, labdarībā, sportā, sabiedriskajās attiecībās un citās jomās.

AMERIKAS LATVIEŠU APVIENĪBA

- **Politika** – tikšanās ar Latvijas un ASV valdību pārstāvjiem, darbs Diasporas konsultatīvajā padomē.
- **Sabiedriskās attiecības** – sadarbība ar JBANC un CEEC, dalība Baltic Advocacy Days un Baltic Call to Action.
- **Ekonomika** – Latvijas ekonomiskās izaugsmes veicināšana.
- **Kultūra** – koncerti latviešu centros, Dziesmu svētku un ALJA atbalsts, grāmatu un muzeja projekti.
- **Izglītība** – atbalsts 19 skolām un 3 nometnēm, skolotājiem, mācību materiāliem, stipendijām un jauniešu programmām, tostarp „Sveika, Latvija!" un prakses programmai.
- **Informācija** – ALA darbības un aktualitāšu atspoguļošana, sadarbība ar medijiem un sociālo mediju attīstīšana.
- **Labdarība Latvijā** – atbalsts bērniem, jauniešiem un ģimenēm, kā arī Ronald McDonald House mobilajai veselības aprūpei.
- **Sports** – atbalsts novusa sacensībām, sporta svētkiem Katskiļos un „Zelta Bumbas" sacensībām.
- **Biedri** – jaunās datu bāzes ieviešana; ALA apvieno 6,069 biedrus un 137 biedru organizācijas.
- **Līdzekļu vākšana** – 2025. gadā ziedojumos saņemti $635,000.

Ekonomikas un investīciju darba grupa

Mārtiņš Andersons, ALA priekšsēdis

Dr. Līga Brasliņa iepazīstināja ar LU pētījumu [Diasporas investīcijas Latvijā]

Pētnieku priekšlikumi:

- **Decentralizēts diasporas investīciju fondu tīkls** – tos vadītu diasporā uzticami, profesionāli cilvēki ar skaidru atbildību par rezultātiem.
- **Pastāvīga valsts un diasporas partnerība –** kopīgi nosakot prioritātes un sadarbības kārtību.
- **Vienota digitālā platforma** – investīciju iespējām, profesionāļu piesaistei un mentoringam.
- **Stabilāki un saprotamāki noteikumi** – samērīgas finanšu prasības un pārskatāma ieguldījumu rezultātu uzskaite.

Diaspora uz Latviju pārskaita apmēram 1 miljardu eiro gadā. Tas ir gandrīz 3% no Latvijas IKP, kas ir viens no augstākajiem rādītājiem Eiropas Savienībā.

Izglītības un latviskās audzināšanas diasporā darba grupa

Elisa Freimane, ALA Izglītības nozares vadītāja

Dalībnieki piedalījās diskusiju grupās, kurās salīdzināja savu vietējo centru vajadzības un veiksmes.

Diskusiju rezultātā tika iesniegtas vairākas rezolūcijas par plašiem izglītības jautājumiem - informācijas izplatīšanu, metodiku, mācot valodas nepratējus, un skolotāju konferences apjoma paplašināšanu.

Izglītība nepieciešama visa mūža garumā – pirmskolas bērniem, skolēniem, jauniešiem, pieaugušajiem un valodas nepratējiem.

Finanšu nozares ziņojums

Andrejs Kancs, līdzekļu vākšanas vadītājs
Anita Grīviņa, kasiere

AMERIKAS LATVIEŠU APVIENĪBA

Finanšu pārskats apliecina stabilu un atbildīgu ALA saimniecisko darbību

- Tika sniegts pārskats par ALA finanšu stāvokli aizvadītajā gadā.
- Revīzijas komisija ziņoja, ka ALA kase ir labā kārtībā.
- ALA finanšu ārējo auditu veic Snyder Cohn, kas sniedzis pozitīvu atzinumu (clean opinion).
- ALA investīcijas apsaimnieko Raymond James; ieguldījumu rezultāti ir pozitīvi.
- Delegāti apstiprināja 2027. gada budžetu.

ALA valde aicināka delegātus īsā aptaujā izteikt savu vērtējumu par kongresu un tā izmaksām, kas ir 10% no gada budžeta.

PBLA prezentācija

Raits Eglītis, PBLA izpilddirektors

AMERIKAS LATVIEŠU APVIENĪBA

Pasaules brīvo latviešu apvienība (PBLA) šogad svin 70 gadu jubileju

- PBLA darbības stūrakmeņi ir drošība, ekonomika, izglītība, kultūra un pilsoniskā līdzdalība.
- Aktīvi atbalsta Ukrainu un Baltijas drošību, veicina NATO klātbūtni un transatlantiskās saites.
- Rīkoja PLEIF 2025 – Pasaules latviešu ekonomikas un inovāciju forumu un projektu “Latvija fokusā”, kas stiprina saikni starp Latviju un diasporas uzņēmējiem.
- Atbalsta diasporas izglītību, kultūru un pilsonisko līdzdalību visā pasaulē.
- Sniedza pārskatu par PBLA 70 gadiem, organizācijas dibināšanu un attīstību gadu gaitā.

Call to Action un *JBANC* darba grupa

Jānis Kukainis, ALA sabiedrisko attiecību nozares vadītājs;
Lee Allen, JBANC vadītājs

AMERIKAS LATVIEŠU APVIENĪBA

Sabiedrisko attiecību nozares uzdevums ir skaidrot un pievērt ALA biedru uzmanību nozīmīgiem notikumiem, kas skar Latviju, kā arī informēt ASV polītisko vadību par šiem notikumiem un veicināt tās atbalstu Baltijai un tagad arī Ukrainai.

Ieteikumi:

- Sagatavot īsus un skaidrus galvenos vēstījumus, kurus biedri var izmantot, sazinoties ar ievēlētajām amatpersonām.
- Iesaistīt vairāk dalībnieku, vienkāršojot *Call to Action* valodu, lai būtu vieglāk saprast likumdošanas mērķus.
- Rīkot *Zoom* sesijas, kurās var piedalīties ALA biedri
- Stiprināt ALA klātbūtni sociālajos medijos.
- Sniegt informāciju par to, kā ievēlētie pārstāvji ir balsojuši Baltijas valstīm svarīgos jautājumos.

ALA biedru sastāva un pakāpju darba grupa

Aleksandra Malinovska, ALA biedru nozares vadītāja
Una Veilande, ALA statūtu komisijas vadītāja

AMERIKAS LATVIEŠU APVIENĪBA

ALA darbojas ar tādu biedru un biedru organizāciju struktūru, ko nosaka 1951. gada statūti. Pašreizējā struktūra vairs nav derīga darbam nākotnei. Darba grupā skaidroja esošo struktūru, deva iespējas struktūras maiņai un uzklausīja dalībnieku ieteikumus.

Ieteikumi:

- **Kongress ir ALA augstākais pārvaldes orgāns** - jādod iespēja plašākam organizāciju lokam piedalīties kongresos.
- **Ieteicams vienkāršot** delegātu nosūtīšanas kārtību un izskaidrot biedriem deleģēšanas procesu.
- **Iesniedza vairākas rezolūcijas,** kas palīdzētu veicināt biedru līdzdalību, organizāciju iesaisti un skaidrību par biedru statusu.

Dalībnieki atzina, ka organizācijas ir ALA balsts, un ir ļoti svarīgas ALA tagadnei un nākotne, tāpēc jāstiprina organizāciju loma un pārstāvniecība ALA darbībā un kongresos.

ALA 75: Vēsture un nākotne

Bijušie ALA priekšsēži: Ints Rupners, Aivars Osvalds, Juris Mežinskis, Anita Bataraga un Mārtiņš Andersons
Moderatore: Ligita Kovtuna

AMERIKAS LATVIEŠU APVIENĪBA

Ints Rupners
Prioritātes: ALA finanšu stabilizēšana
Panākumi: laba sadarbība starp valdes locekļiem, kas palīdzēja risināt finanšu krīzi

Anita Bataraga
Prioritātes: vietējo centru izdzīvošana
Panākumi: jauniešu iesaiste Prakses programmā

Aivars Osvalds
Prioritātes: jauniešu iesaiste
Panākumi: „Sveika, Latvija!" programmas dibināšana

Juris Mežinskis
Prioritātes un panākumi: Atbalstīt latviešu centrus un iesaistīt "jauniebraucējus" ALA darbā.

Mārtiņš Andersons
Prioritātes: pandēmijas seku remdināšana; atbalsts Ukrainai
Panākumi: ekonomikas nozares dibināšana

Balsojums par statūtu maiņām

Delegāti pieņēma Statūtu komisijas izstrādātās izmaiņas, kas pirms kongresa bija nosūtītas delegātiem un organizācijām.

Izmaiņas:

- Saskaņoti ALA statūtu teksti latviešu valodā ar *Articles of Incorporation* angļu valodā.
- Tekstu saskaņošana ieviesa nepieciešamas izmaiņas atbilstoši ASV likumiem un vienādoja valodu abos dokumentos.
- Statūtu maiņas atspoguļo pēdējo 3 ALA kongresu un 4 gadu ALA valdes darbu, atjaunojot ALA misiju un mērķus.

Kuģīša brauciens pa Potomac upi
Goda viesis - prezidents Rinkēvičs

Resursi latviešu centru nākotnei

Piedalās: Andrejs Kancs (Indianapole), Helēna Vīksniņa (Vašingtona, DC, Kristīne Zaksa (Ziemeļkalifornija)
Moderatore: Māra Pelēce

AMERIKAS LATVIEŠU APVIENĪBA

Paneļa ieteikumi:

Mums, latviešiem, jābūt pretimnākošākiem – "More Welcoming".

Tuvākajā laikā tas var izmaksāt dārgāk, bet laba apdrošināšanas polise var palīdzēt segt centra aprīkojuma labošanu un nomaiņu

Ir svarīgi izveidot ieguldījumu fondu/ nākotnes fondu.

Kadreiz labākais risinājums ir pārdot ēku, it īpaši, ja ēka bieži netiek izmantota.

Ir svarīgi izmēģināt jaunas lietas un dot citiem iespēju darīt tradicionālās lietas savā veidā.

Ja centru izīrē citām grupām vai tautībām, ir svarīgi, lai tās justos ka centrs ir arī viņu mājas – citiem arī jābūt “stakeholders”,

Ieteikums: turpināt ALA tiešsaistes darba grupu centru nākotnei pieredzes un padomu apmaiņai.

ALA muzeja ziņojums

Direktore Renāte Grāvere

AMERIKAS LATVIEŠU APVIENĪBA

- Auditorija ir nelatvieši, tāpēc muzejs darbojas angļu valodā.
- Pārveidots par modernu, mūsdienīgu muzeju.
- Pieņemts par asociēto biedru Latvijas muzeju apvienībā.
- Iesaistīts ar Merilandes vietējām kultūras organizācijām.
- Ceļojošo izstādi redzējuši apm. 2000 pēdējā gadā.
- Līdzekļu vākšanas vakariņās nopelnīja $21,000 muzeja vajadzībām.

Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs apmeklē Latviešu muzeju Rokvilē.

Foto: Dāvis Doršs, Valsts prezidenta kanceleja.

Latvija pasaulē – ārpolitikas izaicinājumi un iespējas

AMERIKAS LATVIEŠU APVIENĪBA

Ārlietu ministre Baiba Braže. Moderatore: Kristīne Bērziņa

Sarunas tēmas:

Latvijas drošība

- *NATO spēki Latvijā ir stabili. Latvijā kopumā atrodas divas brigādes ar karavīriem no Kanādas, Spānijas, Itālijas, Polijas, Zviedrijas un ASV.*
- *Dronu aizsardzība ir nepieciešama, tomēr droni Latvijā ir ielidojuši tikai dažas reizes, kamēr Ukrainā to ir ap 400 dienā. Dronu ielidojumi Latvijā ir vairojuši apziņu, ka Latvijai pašai jābūt gatavai rīkoties. Piemēram, ir mainīts regulējums, lai Latvijas militārajiem spēkiem būtu tiesības 50 km joslā pie robežas notriekt dronus.*
- *Latvijā iespējams veikt militāros manevrus Ādažu un Sēlijas poligonos, kas citviet Eiropā nav iespējams*

Ministre iesaka:

- **JBANC un ALA Call to Action grupām turpināt darbu ASV Kongresā.**
- **Attīstīt ekonomiskās saites starp ASV un Latviju.**
- **ASV Kongresā uzsvērt ASV militāro līdzdalību Latvijā un NATO**

Karš Ukrainā

- *Krievija ir pārkāpusi valstu pamatprincipus. Tās politiskie mērķi ir skaidri: iznīciāt Ukrainas suverenitāti*
- *Krievija cenšas samazināt atbalstu Ukrainai ar dažādām metodēm. Visvairāk Krievija grib šķelt ASV un atdalīt to no Eiropas.*

Apvienoto Nāciju organizācija 2026. gadā

- *Līdzdalība Drošības padomē stiprina Latvijas lomu pasaulē.*
- *Dokumentē un fiksē Krievijas pārkāpumus, lai saglabātu liecības*
- *Aizstāv ANO kartēs atzīmētās robežas, piemēram, Krima tiek atzīmēta kā daļa no Ukrainas.*

2026. gada 15. Saeimas vēlēšanas

Diāna Kārkliņa, ALA 15. Saeimas vēlēšanu informācijas grupas vadītāja
Gerda Ogriņa, ZLKB valdes locekle
Taira Zoldnere, brīvžurnāliste un ZLKB padomes un valdes locekle

AMERIKAS LATVIEŠU APVIENĪBA

Katram Latvijas pilngadīgam pilsonim ir atbildība un privilēģija balsot vēlēšanās!

- **15. Saeimas vēlēšanas notiks 3. oktobrī**. ASV vēlētāji varēs balsot klātienē kādā no **16 vēlēšanu iecirkņiem ASV**, kā arī izmantot balsošanu pa pastu.
- Pārrunājām, **kā praktiski notiek balsošana** un kā vēlētājs var ietekmēt ne tikai partijas izvēli, bet arī konkrēto kandidātu izredzes.
- Izskaidrojām, **kā darbojas Saeimas vēlēšanu sistēma**: 5% barjera, proporcionālais mandātu sadalījums un tas, ka ārvalstīs nodotās balsis tiek ieskaitītas Rīgas vēlēšanu apgabalā.
- Iepazināmies ar **vēlēšanās startējošajām partijām, to piedāvājumu un kandidātiem**, mudinot vēlētājus salīdzināt izvēles un pieņemt informētu lēmumu.
- Galvenais vēstījums: **diasporas balss ir nozīmīga**. Aicinājām ikvienu balsstiesīgo piedalīties vēlēšanās un izmantot pieejamos resursus, lai savlaicīgi iepazītos ar partijām, kandidātiem un balsošanas iespējām.

Mana balss, mana izvēle!

Latviešu mediji vairākām paaudzēm

Ligita Kovtuna, Jānis Lielamērs, Raits Eglītis un Taira Zoldnere
Moderatore: Ieva Dekstere

AMERIKAS LATVIEŠU APVIENĪBA

- Panelisti dalījās ar saviem pirmajiem soļiem žurnālistikā un to, kā mediju vide gadu gaitā ir mainījusies.
- Mainās veids, kā cilvēki saņem informāciju. Arvien lielāka loma ir sociālajiem medijiem un īsam, ātri uztveramam saturam.
- Laikraksts “Laiks” bija informācijas avots vairākām paaudzēm, bet tā noslēgšanās iezīmē latviešu mediju un lasīšanas paradumu maiņu. Iesakām abonēt laikrakstu “Latvija Amerikā”
- Līdz ar mediju pārmaiņām rodas jautājums: kas dokumentēs mūsu kopienas dzīvi un notikumus?
- Garāku notikumu aprakstu vietā auditorija arvien biežāk vēlas īsākus stāstus un kodolīgu informāciju.
- Sarunas centrā bija mediju pārmaiņas un izaicinājumi, nevis konkrētu risinājumu meklēšana.

Jubilejas balle

AMERIKAS LATVIEŠU APVIENĪBA

Ārlietu ministres apsveikums

Deju mūziku spēlēja vietējā grupa “Pēdējais vilciens”

Balles dalībnieki

Jubilejas balle

AMERIKAS LATVIEŠU APVIENĪBA

Ārlietu ministre apsveic ALA priekšsēdi Mārtiņu Andersonu

ALA valde izsaka pateicību priekšsēdim Mārtiņam Andersonam, valdes locekļiem Elisai Freimanei un Miķelim Ģigam par ilggadīgo darbu ALA labā

Rezolūcijas

AMERIKAS LATVIEŠU APVIENĪBA

Rezolūcijas virza ALA darbību un nosaka nākamā gada prioritātes.

- Šogad tika izskatītas un atbalstītas 16 rezolūcijas un 5 ieteikumi.
- Rezolūcijas visvairāk saistītas ar darba grupu ieteikumiem un skar izglītības, sabiedrisko attiecību un biedru nozares, kā arī Statūtu komisijas darbu.
- **ALA 75. kongresa rezolūcijas** pieejamas šeit.

Jaunievēlētā ALA valde

AMERIKAS LATVIEŠU APVIENĪBA

Diāna Kārkliņa - priekšsēde, Jānis Kukainis - vicepriekšsēdis un sabiedriskās attiecības, Ingrīda Heinze - sekretāre, Māris Līcis - kasieris.

Nozaru vadītāji: Jana Anča Tetere - izglītība, Valda Grinberga - kultūra, Andrejs Kancs - līdzekļu vākšana, Līga Sūrīte - Labdarība Latvijā, Allie Malinovska - biedri, Ginta Ose - sports, Gerda Ogriņa - ekonomika.

Inese Stravelli - Kultūras fonds.

ALA biroja darbinieki: Marisa Gudrā - ģenerālsekretāre, Baiba Dolinska - kontroliere, Līga Ejupe - izglītošie ceļojumi.

Apsveicēji, biedru un sadarbības partneru organizāciju ziņojumi

AMERIKAS LATVIEŠU APVIENĪBA

Latviešu Nacionālā apvienība Kanādā

Latviešu centrs Gaŗezers

Biedrība “Enģeļa sirds”

ALJA

Amerikas Latviešu Palīdzības Fonds

Latviešu Fonds

Daugavas Vanagi ASV

Ņujorkas Daugavas Vanagi

LCCC

TILTS

Latviešu apvienība Detroitā

2x2

Latvijas Nacionālās Operas Ģilde

Okupācijas Muzeja Fonds atbalsta grupa

Paldies!

Gaidīsim Jūs nākamajā Kongresā!

Paldies fotogrāfei Aijai Bowditch

AIA75 KONGRESS

VAŠINGTONĀ DC | 2026. GADA 18.-20. SEPTEMBRĪ